

GABRIELLA LINDVALL

Taube i skolan

Änglamarken denna gång är Bollstanässkolan i Upplands Väsby och Viktor är åtta år. Uppmärksam samt lyssnar han när Gabriella Lindvall och Stefan Ström sjunger, spelar och berättar om Evert Taube i Taubesällskapets projekt "Taube i skolan".

När lektionen är slut går Viktor till Gabriella och frågar:

"Min lillebror fyller år snart. Jag är säker på att han skulle gilla er. Kan inte ni komma till hans kalas och sjunga? Och hur mycket kostar det?"

Taube i skolan har pågått i ett par år och Gabriella och Stefan har mött 1 200 elever. Eleverna har fått sjunga som Taube och måla som Taube. Och målet är: Att våra barn och ungdomar ska komma nära och möta vår trubadur, författare och konstnär.

EM

Isac lånar Stefans hatt och vill mötas igen. Fint minne från Bollstanässkolan i Upplands Väsby.
Foto Gabriella Lindvall.

TAUBESÄLLSKAPET HAR, UNDER de senaste åren, gjort extra satsningar för den yngre generationen och planerar fler de närmsta åren. Vi känner ett behov att lyfta fram att främja visan i skolan så att vår svenska visskatt ska fortleva. Utbudet av musik är så stort i dag att visan tenderar att försvinna i bruset och glömmas bort. Det börjar bli bråttom.

Uppdraget att utforma en plan gick till Stefan Ström, vistrubadur sen över trettio år och till mig, Gabriella Lindvall. Jag är sångerska och lärare med 25 års

erfarenhet. Tillsammans kallar vi oss: "Duo Stefan Ström och Gabriella Lindvall" och har sjungit ihop sedan 2018.

Just när pilotprojektet startat drabbades världen av corona-pandemin och skolorna fick inte ta emot besök, vilket försvårade och fördröjde projektet. Men vi har ändå sedan dess träffat över 1200 elever i sju olika skolor för att sjunga visor och berätta om Evert Taube. De flesta barnen var låg- och mellanstadieelever men några var så unga som 5-6 år. Även några elever från de sista årskurserna i grundskolan har fått besök.

Gabriella och Stefan har sjungit och berättat för 1 200 elever i sju olika skolor. Foto August Taube

När vi gjorde utvärderingen med de äldre eleverna fick vi bara positiv feedback. Den enda förbättringspotentialen de framförde var att de skulle velat ha texten så de också hade kunnat vara med och sjunga. Eleverna känner att sångerna passar som allsånger och vill gärna delta, vilket gläder oss mycket.

Det sista året har projektet tagits till en ny nivå. Via "Skapande skola" kan huvudmän för skolor söka extra pengar från Kulturrådet och därmed boka kulturaktörer som kommer till skolan och delar med sig av sin spetskompetens.

Duon har det senaste året utökats med Maria Taube som arbetat med konstpedagogik 40 år på moderna Museet. Tillsammans kan vi tre ge en mer komplett bild av Evert Taube och även lyfta fram hans konstnärsambitioner.

Några veckor före besöket skickas en presentation om Evert Taube ut till klassen. Vi försöker lyfta fram sådant som barnen redan känner till och kan relatera till. Många har t ex hört "Byssan lull" vid läggdags och gläds när de får berätta vem som brukar sjunga för dem.

50-kronorssedeln är också något som än så länge finns i vår vardag, men i ett alltmer digitaliserat samhälle blir det allt färre barn som är vana att hantera kontanter. Vi skickar också en personlig hälsning och en film där duon, klädda så

Stefan liknar Evert Taube med hatt och sjal och Gabriella i rosa klänning, sjunger några utvalda visor som eleverna kan öva till. På så vis har de en förståelse och är förberedda inför besöket. De upplever det som om de redan känner oss och vi kan börja arbeta direkt.

Tiden tillsammans blir mer effektiv och vi hinner öva detaljer och svara på frågor. Vi går också igenom hur det är att stå på en scen och sjunga inför en publik, vilket är en utmaning för många. Då berättar vi att även Evert Taube ibland hade scenskräck, vilket lugnar eleverna. De allra flesta övervinner sina rädslor och tycker att det är roligt att vara med och sjunga när det är dags för konsert.

Hjärtan, hav, himmel och strandsten. Isac har gjort en fin sammanfattning av Evert Taube som konstnär och visdiktare. Foto Gabriella Lindvall

Varje klasslärare får också en liten sångbok i fickformat utgiven av Taubesällskapet, den så kallade "Lillan" som vanligtvis används under sällskapets allsångskvällar. Vi vill nämligen uppmuntra lärarna att sjunga Taubes sånger även efter det att projektet är slut.

Även Maria skickar en kort presentation där hon berättar vad eleverna ska få arbeta med när de träffar henne. Under besöket startar hon med att visa målningar som Evert Taube gjort. Hon får eleverna att titta på detaljer och upptäcka hur många nyanser det finns av grönt.

Därefter uppmanar hon eleverna att

skapa sina egna favoriter genom att blanda blått och gult. Hon målar en egen målning inför eleverna där hon visar att det är okej att ändra sig och göra om genom att måla över. Hon visar också ett foto av Astri Bergman Taube och jämför sedan det med den målning Evert gjorde med fotot som förebild. Bilderna är inte helt överensstämmande eftersom Evert Taube använt sig av sin konstnärliga frihet och gjort sin målning så som han själv önskade.

Maria uppmuntrar eleverna att också måla utifrån sig själva och inte efter färdiga mallar. Varje elev får ett mycket stort papper, penslar i olika storlek och

Maria Taube uppmanar barnen att måla utifrån egna tankar kring sång och musik. Målningarna läggs ut på golvet och sätts sedan upp på skolväggen. Foto Gabriella Lindvall

Musik och målning harmonierar. Foto August Taubel

en egen palett med färger. Vi vuxna servar dem, byter vatten och fyller på med de färger som tagit slut på paletten.

Eleverna ska ha fullt fokus på att skapa, menar Maria. Inget får störa skapandeprocessen. Ibland börjar Gabriella nynna på en av Evert Taubes visor och barnen stämmer snart upp i sång. När alla är färdiga tittar vi på målningarna tillsammans och samtalar om bilderna innan de hängs upp på väggarna för allmän beskådan.

Sista dagen har vi genrep med elever ifrån andra klasser på skolan i publiken, vilket är lite pirrigt men roligt. Många barn vill klä sig fint under konserten och det finns rekvisita att låna i form av hattar, sjalar, blomsterkransar och stora

rosor. Nu får vi tillfälle att öva på att gå in på scenen, berätta om sångerna, sjunga tydligt och tacka för applåder. Hela projektet avslutas med vernissage och konsert för vårdnadshavarna, vilket är mycket uppskattat.

Det är glädjande att de skolor vi besökt vill att vi kommer tillbaka nästkommande år. På så sätt har vi kunnat göra projektet i tre steg. Första året är eleven publik och får lyssna på sångerna som de ett år äldre eleverna sjunger. Eleverna förbereds.

Året därpå får de själv stå på scenen och sjunga och agera. Något de förhoppningsvis har sett fram emot. År tre är de åter publik och får tillfälle att repetera de sånger de lärde sig året innan. Återkommande lärtillfällen gör att texterna fastnar

för framtiden och att sångstunden inte bara blir ett roligt inslag i skolvardagen utan något de har med sig livet.

Små barn lär sig texter fort. En pojke berättade att han kunde lite av "Min älskling du är som en ros" och undrade om vi ville höra.

Han började sjunga och till hans egen förvåning sjöng han hela sången rakt igenom och utbrast sedan – "Oj! Jag kunde visst hela!"

Vi har fått fin respons och hoppas på att fler skolor vill boka in oss. Här följer

några exempel på meddelanden som vi fått från lärare efter våra besök.

"Tack för fantastiska Taubedagar! Våra elever har lärt sig så mycket om Evert Taube och hans visor tack vare er! Ett musikaliskt och pedagogiskt ledarskap på hög nivå! Ni fick alla elever att sjunga av glädje och känna sig stolta över konserten! Tack för att ni kom till vår skola och gav våra elever ett minne för livet! Speciallärare låg."

"Måste bara skriva och berätta att vi tyckte det var helt underbart när ni var

hos oss. Eleverna sjunger fortfarande sångerna ute i kapprummet. Så härligt! Genomförandet var underbart och vi gillade varje sekund av det. Föräldrarna är också nöjda och tyckte att det var jätteroligt att få komma och titta på bilderna och gå på konserten. Lärare åk 1"

Fler nya projekt är på gång. För att nå ut på ett bredare plan och till fler skolor planerar Taubesällskapet ett projekt som går ut på att så många skolor som möjligt ska sjunga "Änglamark" på skolavslutningarna framöver.

Jag och Stefan planerar också en sångföreställning i ord, bild och ton för yngre barn. Det blir en berättelse om några väl valda delar ur Evert Taubes liv och sånger som passar. Medföljande vuxen känner förhoppningsvis till sångerna och kan sjunga med under föreställningen.

Barnen härmar och gör som vi vuxna och kommer att lära sig visorna de också. Vi vill sjunga allsång igen tillsammans över generationsgränserna.

Runby skolan i Upplands Väsby sjunger Änglamark med blomsterkransar i håret. Foto Tabeu Kobna

